

Topdan və pərakəndə ticarətdə əmtəələrin identifikasiyası

Pərakəndə ticarətdə satışı üçün nəzərdə tutulan ticarət vahidlərinin identifikasiya nömrələri.

Ticarət vahidi – qiymətləndirilən, sifariş edilən və onun üçün hesab-faktura verilə bilən əmtəədir (xidmətdir). Ticarət vahidi anlayışı həm ayrı-ayrı əmtəələri, həm də onların müxtəlif növ qablaşdırmada olan müxtəlif konfigurasiyasını da daxil edir.

Pərakəndə ticarətdə satılması nəzərdə tutulan hər ticarət vahidinin identifikasiyası üçün bütün dünyada **Ticarət vahidinin Qlobal Nömrəsi** (GTIN-Global Trade Item Number) istifadə edilir. GTIN heç hansı məlumat daşımayan rəqəmli koddur. Bu anlayışa, bütün mövcud GS1 əmtəə nömrələnmə strukturları, yəni EAN/UCC-14 (14-dərəcəli), EAN/UCC-13 (13-dərəcəli), UCC-12 (12-dərəcəli) və EAN/UCC-8 (8-dərəcəli) daxildir.

Kompüter məlumat bazalarında GTIN 14-dərəcəli şəkildə təqdim olunur (sol tərəfdən müvafiq sayda sıfırlar artırmaqla).

Ticarət vahidinin müxtəlif nömrələmə strukturları üçün Qlobal nömrələri cədvəl 1-də təqdim olunub.

Cədvəl 1.

Nömrələmə strukturunun tipi	Ticarət Vahidinin Qlobal Nömrəsi (GTIN)
EAN/UCC-14	N1N2N3N4N5N6N7N8N9N10N11N12N13N14
EAN/UCC-13	0N1N2N3N4N5N6N7N8N9N10N11N12N13
UCC-12	00N1N2N3N4N5N6N7N8N9N10N11N12
EAN/UCC-8	000000N1N2N3N4N5N6N7N8

Pərakəndə satılan əmtəələr dəqiq və dəyişkən çəkili və həmçinin «spesifik əmtəələr» kateqoriyasına (kitablar və dövri nəşrlər) aid ola bilərlər.

Beynəlxalq əmtəə nömrələmə sisteminin əsas qaydası – müxtəlif istehlak xüsusiyyətləri olan əmtəələrə (sort, çəki, növ, rəng nömrəsi, model nömrəsi, qiymət və sairə) müxtəlif əmtəə nömrələri verilməlidir.

Unikal identifikasiya nömrəsi əmtəənin qablaşdırmasına ştrixli kod şəklində vurulur və bu ştrixli kod malın konkret adına və istehlak xüsusiyyətlərinə uyğun gəlir.

Əgər ticarət zalında, misal üçün, müxtəlif taraya qablaşdırılmış (0.33 və 0,5 litrik şüşə qablar, 0.5, 1.0, 1.5, 2.0 litrlik plamas qablar) lakin eyni ştrixli kodu olan «Badamlı» mineral suyu doldurulubsa, skaner bu malları eyni kimi müəyyən edəcək, kassa aparatı isə eyni məbləği əks etdirən qəbz vuracaq.

Dəqiq çəkili əmtəələr, adətən, əmtəənin qeydiyyatı aparılan ərazinin prefiksi, malın

istehsalçısının (təchizatçısının) qeydiyyat nömrəsi və konkret ticarət vahidinin nömrəsini daxil edən EAN/UCC–13 əmtəə nömrələri ilə markalanır.

EAN/UCC–8 əmtəə nömrələri, üstündə 13-dərəcəli nömrə yerləşməyən kiçik həcmli məhsulların markalanması üçün tətbiq edilir. Bir halda ki, bu nömrələr müəssisənin qeydiyyat nömrəsini daxil etmir və hər bir ayrı ölkəyə verilən bu cür nömrələrin sayı məhduddu, bu nömrər yalnız əsaslandırılmış istisna hallarda verilir.

Pərakəndə ticarətdə tək və yaxud qrup əmtəə qablaşdırması mövcuddu. Tək bağlama dedikdə, kassadan keçən tək əmtəə vahidi nəzərdə tutulur. Qrup bağlama dedikdə isə, kassadan keçirmək üçün fərdi bağlama qrupunun bir vahid tarada birləşməsi nəzərdə tutulur.

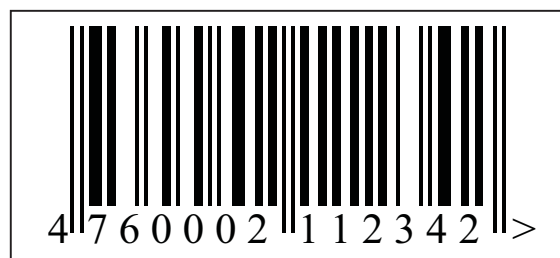
Misal üçün, bulyon kubikləri həm tək-tək, həm də 10 və ya 48 ədəd daxil edən bloklarla satıla bilər. Siqaretlər də həmçinin paçka şəklində, həm də 10 paçka daxil edən bloklarla satıla bilər. Qruplaşdırılmış əmtəələr qrup qablaşdırma adlandırılır.

Eyni adlı əmtəənin tək və qrup qablaşdırması fərqli EAN-13 nömrələrinə malik olmalıdır.

EAN – 13 əmtəə nömrəsinin strukturu

476 PPPP XXXX C, harda ki,

- 3 rəqəm – GS1-in verdiyi milli təşkilatın prefiksi (Azərbaycan üçün - 476).
- 5 rəqəm – milli təşkilatın müəssisəyə verdiyi qeydiyyat nömrəsi;
- 4 rəqəm – əmtəənin müvafiq identifikasiya nömrəsi;
- 1 rəqəm – 12 rəqəmin əhəmiyyətləri əsasında formal alqoritmlə hesablanan nəzarət rəqəmi.

EAN-8 əmtəə nömrəsinin strukturu

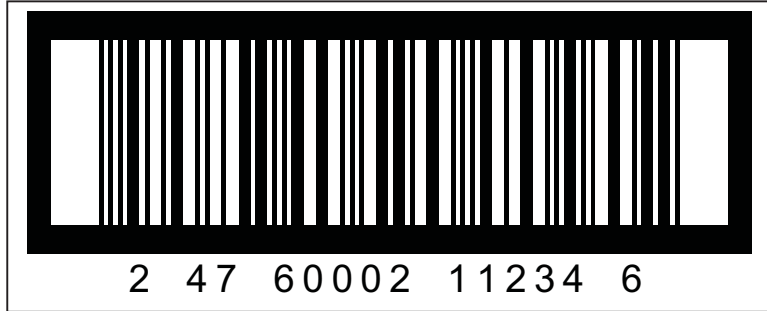
- 476 XXXX S, harda ki,
- 3 rəqəm – GS1-in verdiyi milli təşkilatın prefiksi (Azərbaycan üçün - 476).
- 4 rəqəm - milli təşkilatın əmtəəyə verdiyi identifikasiya nömrəsi;
- 1 rəqəm – 7 rəqəmin əhəmiyyətləri əsasında formal alqoritmlə hesablanan nəzarət rəqəmi.

UCC-12 əmtəə nömrəsinin strukturu

NNNNNNN XXXX S

- 7 rəqəm – ABŞ və Kanada ərazisində EAN/UCC sistemini tətbiqini həyata keçirən UCC təşkilatının verdiyi şirkət prefiksi.
- 4 rəqəm – əmtəənin müvafiq identifikasiya nömrəsi;
- 1 rəqəm – 11 rəqəmin əhəmiyyətləri əsasında formal alqoritmlə hesablanan nəzarət rəqəmi.

EAN-13, EAN-8 kodlarında nəzarət rəqəminin hesablanma alqoritmi

Addım 1: Sağ qıraq rəqəmdən başlayaraq, cüt dərəcələrin əhəmiyyətlərini toplamaq;

Addım 2: Addım 1 nəticəsində alınan rəqəmi 3-ə vurmaq;

Addım 3: Nəzarət dərəcəsini istisna etməklə, qalan dərəcələrin əhəmiyyətlərini toplamaq;

Addım 4: 2 və 3 addımlarının nəticələrini toplamaq;

Addım 5: Nəzarət dərəcəsinin əhəmiyyəti, addım 4-də alınan rəqəmlə cəmdə, ona tam bölünən ən kiçik ədəddir.

Pərakəndə ticarət üçün nəzərdə tutulmayan əmtəə vahidləri

Eyni əmtəə vahidlər qrupunun identifikasiya nömrəsi

Ticarətdə və əmtəələrin təchizatı zamanı, adətən, eyni əmtəə daxil edən bağlama ticarət vahidi kimi götürülür.

Bu bağlamaya, müstəqil ticarət vahidi kimi, misal üçün, EAN/UCC-13 strukturlu fərdi GTIN verilir.

Eyni əmtəə qruplarının identifikasiyası üçün həmçinin EAN/UCC-14 strukturlu GTIN istifadə edilə bilər, hansı ki, nəqliyyat bağlamasının üzərinə ITF-14 simvolikasının vasitəsilə vurulur.

GS1–14 əmtəə nömrəsinin strukturu:

Rəqəm indikatoru	Qrupu yaradan ticarət vahidlərini identifikasiya edən EAN/UCC–13, EAN/UCC–8 yaxud da nəzarət rəqəmi olmayan UCC–12 nömrələri (EAN/UCC–8 və UCC–12 nömrələrinin sol tərəfinə 12-dərəcəsinə gətirilənə qədər sıfır əlavə olunmalıdır)	Nəzarət rəqəmi
I (1 -dən 9 kimi)	X1 X2 X3 X4 X5 X6 X7 X8 X9 X10 X11 X12	C

İndikator rəqəminin əhəmiyyətini 1-dən 8-ə qədər dəyişərək, EAN/UCC–13, EAN/UCC–8 və UCC–12 strukturlu GTIN nömrəsinə malik eyni əmtənin müxtəlif tipli standart bağlamaları üçün 8 unikal EAN/UCC-14 strukturlu GTIN nömrəsi yaratmaq olar. Belə olan halda, GTIN nömrəsi ITF-14 və yaxud UCC/EAN-128 simvolikası olan ştrixli kodla təqdim edilir.

Pərakəndə satış üçün nəzərdə tutulmayan dəyişkən ölçülü əmtəələr 9 əhəmiyyətli indikator rəqəminə malik EAN/UCC-14 strukturlu GTIN nömrəsi ilə identifikasiya olunur. Tam identifikasiyanın təmin edilməsi üçün, bəzən dəyişkən parametrlərin faktiki əhəmiyyətlərinin təqdim edilməsi zərurəti yaranır.

Bu UCC/EAN-128 ştrixli kodu şəklində olan tətbiq identifikatorlarının köməyi ilə həyata keçirilir. UCC/EAN-128 ştrixli kodu isə məhsula istehsal olunan yerində vurulur.

Oxunandan sonra informasiya standart EANCOM məlumatlarına çevrilir, hansılar ki, məlumatların növbəti işlənməsi üçün çatdırılma şəbəkələri ilə ötürülməlidir.

Daşınma və saxlanılma vahidlərinin identifikasiyası

Təchizatda GS1 standartları

Təchizat vahidlərinin identifikasiya nömrələri

Loqistik vahid – əmtəə mallarının hər hansı kompozisiyasıdır, hansı ki, daşınma və/və yaxud anbarda saxlanılma üçün nəzərdə tutulub. Bu vahidlərin hərəkəti təchizat xətti üzrə istiqamətləndirilməlidir və nəzarətdə saxlanılmalıdır. Bu, konteyner, palet və s. ola bilər.

Təchizat xəttinin genişlənməsi ilə birlikdə, nəinki, istehlakçıya çatdırılan istehlak mallarının, həmçinin də daşınılan və anbarda saxlanılan vahidlərin identifikasiya olunmasına tələbat artır. Bundan əlavə, qaytarılan taraların markalanması zərurəti getdikcə artmaqdadır. Beynəlxalq GS1 sistemi çərçivəsində bu tip məsələlərin həlli üçün vahid bir yanaşma tərtib edilib.

Beynəlxalq daşınmalar zamanı təchizat vahidi dəfələrlə dövlət sərhəddindən keçirilə, bir daşıyıcıdan digərinə ötürülə, tranzit anbarlarında saxlanıla bilər. Yük daşımalarının hər mərhələsi təchizat vahidi üzrə müvafiq qoşma informasiyanın mövcudluğunu tələb edir. Standart identifikasiya nömrəsinin olması isə, bu vahidin hərəkətinin fərdi şəkildə izlənməsinə imkan verir. Bu izlənmə isə GS1 sisteminin tətbiq etdiyi üsullardan biridir.

Daşınmanın bütün mərhələlərində təchizat vahidlərinin identifikasiyası üçün Daşınma Bağlamasının Sıra Nömrəsi (SSCC – Serial Shipping Container Code) kimi tanınan 18-dərəcəli standart unikal GS1 identifikasiya nömrəsindən istifadə edilir. Daşınmada iştirak edən bütün tərəflər, məlumat dıxımayan, yalnız təchizat vahidinin identifikasiyası üçün nəzərdə tutulan və cari yük barədə ətraflı məlumatı daxil edən məlumat bazasına «açar» olan bu nömrədən istifadə edir.

SSCC identifikasiya nömrəsinin strukturu:

Bağlamının indikatoru (1 dərəcədə)	Müəssisənin GS1 qeydiyyat nömrəsi və istifadəçinin logistik vahidə verdiyi fərdi nömrə (məhsulun istinad nömrəsi)	Nəzarət rəqəmi
I	N1 N2 N3 N4 N5 N6 N7 N8 N9 N10 N11 N12 S1 S2 S3 S4	C

«I» bağlama indikatoru SSCC nömrəsinin genişləndirilməsi üçün istifadə edilir.

Logistik vahidin individual nömrəsi X istifadəçi tərəfindən verilir. Adətən, ardıcıl verilmə qaydasından istifadə edilir.

Bir qayda olaraq, GS1 qeydiyyat nömrəsini logistik vahidi təşkil edən və sistemin istifadəçisi olan müəssisəyə, əmtəə nömrələnməsi və ştrixli kodlaşdırmanı həyata keçirən Milli Təşkilat tərəfindən verilir (Azərbaycanda bu GS1 Azərbaycan Cəmiyyəti). C nəzarət rəqəmi standart alqoritm əsasında 17 rəqəmin əhəmiyyətlərindən hesablanır.

SSCC identifikasiya nömrəsi – standart nəqliyyat (logistik) etiketinin yeganə vacib elementidir.

GS1 standartlarının etiketlərində EAN/UCC-128 ştrixli kod simvolikasından istifadə etmək məsləhət görülür, çünki bu simvolikanın spesifik xüsusiyyətləri yüksək səviyyəli mühafizəni təmin edir. Tətbiq olunan sistemlər qeyd edilən simvolikanı istənilən digər növ simvollarından ayırmaq imkanına malikdir.

GS1 standart nəqliyyat (logistik) etiketi

Əgər, daşıyıcıları və üçüncü tərəfləri də daxil etməklə, bütün ticarət partnyorları SSCC kodunu oxuya bilirsə və logistik vahidin tam təsvirini daxil edən EDI məlumatlarının elektron mübadiləsini həyata keçirirsə, və həmçinin, məlumatlar baza-

sında, SSCC kodunun oxunması zamanı açılan fayla malikdirlərsə, SSCC kodundan başqa heç bir əlavə məlumat tələb olunmur.

Lakin, təcrübədə daha çox logistik vahidin yaradılması ilə ona bərkidilən logistik etikətdən istifadə edilir. Logistik vahidin özü də ticarət obyektı olaraq müvafiq GS1 qaydaları uyğunlaşdırıla bilər. Belə olan halda, ştrixkod şəklində olan bütün zəruri qoşma məlumatı daxil edən vahid bir etiketin yaradılması məntiqə uyğundur.

GS1 cəmiyyəti bir çox maraqlı tərəflərlə birlikdə ştrixkodlu etikətlərin tətbiqi ilə bağlı könüllü standartları tərtib edib.

Nəqliyyat etiketinin təyinatı – təchizat vahidi və onun hərəkəti barədə keyfiyyətli və qısa məlumatı standart və avtomatlaşdırılmış emala yararlı formada təmin etmək.

Təchizat xəttinə cəlb edilmiş müxtəlif ticarət partnyorları fərqli informasiya ehtiyaclarına malik olduqları üçün nəqliyyat etiketinin üzərində informasiyanın təqdim edilmə strukturu uyğunlaşan olmalıdır.

Etiketnin standartı yalnız bəzi vacib elementləri, informasiyanın ümumi yerləşməsinə və tövsiyə olunan ölçüləri nəzərə alır. Sahibkar və ya yükü daşıyan fiziki və ya hüquqi şəxs lazımı əlavə məlumatı həm mətn şəklində həm də ştrix kod şəklində yerləşdirə bilər.

Logistik etiketin sxemi məlumatı üç məntiqi bölmələr: təchizatçı bölməsi, istehlakçı bölməsi və daşıyıcı bölməsi üzrə qruplaşdıraraq təchizat xəttinin xarakterini əks etdirir. Onların hər biri müvafiq məlumatın daxil olması ilə müxtəlif vaxtlarda tətbiq edilə bilər.

Buna əlavə olaraq, hər bölmədə ştrixli kodlar mətni məlumatdan ayrılmış şəkildə təqdim edilir, bu da məlumatın insan və maşın tərəfindən emal edilməsi prosesinin asanlaşdırılması üçün zəruridir.

Etiketlərdə informasiya üç bölmədə təqdim edilir. Bölmə – müəyyən bir zaman kəsiyində verilən informasiyanın məntiqi qruplaşmasıdır. Bir qayda olaraq, yuxarı bölmədə sərbəst formalı məlumat yerləşdirilir, misal üçün, təchizatçının loqotipi.

Orta səviyyədə mətni məlumat və ştrixli kod şəklində əks etdirilən insanoxuyan simvollar yerləşdirilir. Üçüncü aşağı bölmə isə hərfi-rəqəm elementli ştrixli kodun özü üçün nəzərdə tutulub. SSCC kodu ən sonunju yerdə olmalıdır.

Nəqliyyat etiketinin tövsiyə olunan ölçüləri İSO A5 və A7 standart formatlarına əsaslanmalıdır:

- A5 (148 x 210 mm) – logistik vahidin etiketinin nominal formatı;
- A7 (105 x 74 mm) – kiçik həcmli məlumatların təqdim edilməsi zamanı istifadə edilir;

Etiket hündürlüyü arta və ya azala bilər, lakin onun eni (148 mm və ya 105 mm) dəyişilməz olaraq qalır.

EAN/UCC-128 ştrixli kodunda tətbiq identifikatorlarının istifadəsi sayəsində ən müxtəlif informasiya təqdim edilə bilər.

Tətbiq identifikatorlarının formatı və əhəmiyyəti GS1 sisteminin standartları əsasında müəyyən edilir. GS1 sistemi tərəfindən bu standartlara operativ dəyişiklik aparılması proseduru tərtib edilib.

Kitab, not və dövri nəşrlərin identifikasiyası

EAN-13 simvollarını istifadə edən ştrixkodlar həm də çap məhsulun üzərinə vurula bilər. Bu, GS1 qaydalarına əsasən verilmiş standart əmtəə nömrəsi və yaxud çap məhsullarının beynəlxalq qeydiyyat sistemlərinin ISBN (International Standard Book Numbering), ISSN (International Standard Serial Numbering), ISMN (International Standard Music Numbering) müvafiq qeydiyyat nömrəsi ola bilər.

Kitab məhsullarının ISBN, dövri nəşrlərin ISSN və musiqi nəşrlərinin ISMN nömrələnməsi sistemlərini dəstəkləyən təşkilatlarla GS1 arasındakı sazişlərə əsasən, bu qeydiyyat nömrələri, formal qaydalara uyğun olaraq, hər nömrənin əvvəlinə müvafiq olaraq, 977 (ISSN) və 978-979 (ISBN və ISMN) prefikslərini. Sonunda nəzarət rəqəmini artırmaqla 13-rəqəmli GTIN nömrəsi şəklində salınmalıdır. Bəzi nəşriyyatlar ştrixli kod şəklində kitabın üz qabığında kitab barədə əlavə məlumatları qeyd etmək istəyirlər. Məsələn, nəşrin xüsusi variantı (məsələn, reprint nəşr) ISBN, ISMN və EAN-13 nömrələrinin vasitəsilə qeyd edilə bilməz. Bu cür informasiya «nömrənin genişlənməsi» ("add-on") adlanan 2 və ya 5 işarədən ibarət əlavə nömrə şəklində də təsvir edilə bilər.

Dövri nəşrlər üçün GS1 nömrəsinin strukturu.

ISSN üçün GS1 prefiksi	ISSN nömrəsi (nəzarət rəqəmi olmadan)	Variant	EAN-13 nəzarət rəqəmi	əlavə nömrə
977	X1 X2 X3 X4 X5 X6 X7	Q1 Q2	C	A1 A2

Əlavə nömrə, misal üçün, dövri nəşrlərin sıra nömrəsini kodlaşdırmaq üçün istifadə edilə bilər.

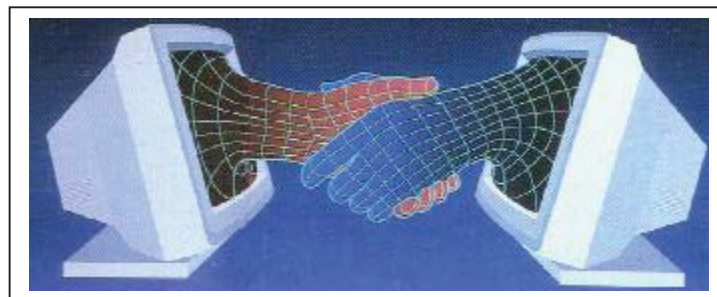
Kitab məhsulu üçün GS1 nömrəsinin strukturu.

ISBN və ya ISMN nömrələri üçün GS1 prefiksi	ISBN və ya ISMN nömrəsi (nəzarət rəqəmini çıxmaq şərtilə) ISBN 5 – 9365 – 0030 - 6 9 785936 500305 >	Nəzarət rəqəmi
978 və ya 979	X1 X2 X3 X4 X5 X6 X7 X8 X9	C

Funksional obyektlərin, fiziki və hüquqi şəxslərin identifikasiyası

GS1 Qlobal yerləşmə nömrəsi - GLN

Elektron məlumat mübadiləsi üzrə standart vasitələri istifadə etməklə məlumat həcmi azaltmaq və onun emal edilmə sürətini artırmaq üçün GS1 sistemi, partnyorlar, fiziki və hüquqi şəxslər, həmçinin müəssisənin və təşkilatların funksional obyektləri barədə məlumatın rəqəmli identifikasiyasının universal üsulunu istifadə etməyi təklif edir.

GLN (Global Location Number) GS1 vahid beynəlxalq identifikasiya nömrəsidir. GLN nömrəsinin əhəmiyyətinə əsasən, yalnız bu GLN nömrəsinə uyğun olan və yalnız ticarət partnyorları üçün açıq olan bütün informasiyanın axtarışı həyata keçirilir.

Məlumat bazalarında aşağıdakı tipli məlumatlar saxlanılır: hüquqi və poçt ünvanı; obyektin növü (istehsalat mərkəzi, anbar, ticarət ofisi, korporasiyanın baş idarəsi və s.); region, telefon, faks nömrələri; müdirin və menecerlərin soyadları; maliyyə rekvizitləri, anbar binalarının xüsusiyyətləri və s.

Hətta kağız texnologiyasından istifadə edən sistemlərdə də, GLN nömrəsinin istifadəsi iqtisadi cəhətdən əsaslıdır, çünki, səhvlərin sayı azalır və informasiyanın emalına sərf olunan vaxt da qısalır.

Nömrələrin unikallığı və təkrarolunmazlığını təmin etmək üçün GS1 sistemi tərəfindən, GLN nömrələrinin strukturu və formatına aşağıdakı tələblər qoyulub.

- GLN təsbit edilmiş uzunluğa malikdir – 13 rəqəm
- GLN həmişə milli təşkilatın prefiksi ilə başlanır.
- prefiksdən sonra gələn rəqəm dərəcələrinin strukturu hər bir milli təşkilatın nəzarətində və nəzarətindədir.
- GLN rəqəminin nəzarət dərəcəsi, EAN-13 simvolunun nəzarət dərəcəsinin hesablanması ilə analoji şəkildə hesablanır.
- GLN əmtəə nömrəsi deyil, baxmayaraq ki, ticarət vahidlərinin 13-rəqəmli əmtəə nömrələrinin yaranma qaydaları ilə eyni qaydalar əsasında yaradılır. Ona görə də GLN GS1 simvolikasının EAN-13 ştrixkodu şəklində təsvir edilə bilməz. GLN nömrəsinin əsas məqsədi – EANCOM elektron ismarıclarında, göndərən və qəbul edən, həmçinin ticarət prosesində iştirak edən digər tərəflərin: alıcı, satıcı, daşıyıcı və s. tərəflərin göstərilməsi üçün istifadə edilməsidir. GLN nömrəsinin ştrixkod şəklində təsvir edilməsi zərurəti yarandıqda (məsələn, nəqliyyat etiketlərinə vurulduğu zaman) UCC/EAN-128 simvolikasından istifadə edilir.

İlk növbədə, GLN, EDI məlumatların elektron mübadiləsi sistemində, EANCOM elektron məlumatlarını göndərən və alan tərəfi, və həmçinin, ticarət tranzaksiyasında iştirak edən digər tərəflərin (alıcı, satıcı, daşıyıcı və s.) göstərilməsi üçün də istifadə edilir.

Həmçinin avtomatik identifikasiyada, fiziki obyektlərin və adresatların göstərilməsi və nəqliyyat vahidlərinin üzərinə məlumatın qeyd edilməsi üçün istifadə olunur.

Bir kompüterdən digərinə ötürülməsi üçün nəzərdə tutulan məlumatın strukturuna qoyulan tələblər, elektron məlumat mübadiləsinin standart məlumatlar formatı və EDI kimi tanınır.

Yerləşmə nömrələri, EDI tranzaksiyalarında bütün obyektlərin unikal, müstəqil və effektiv identifikasiyasını təmin edirlər. Bu da, elektron ticarət üçün zəmin yaradır, çünki bu növ ticarətdə əsas şərt odur ki, ticarəti həyata keçirən bütün müəssisələr eyni yerləşmə kodlaşdırılması standartından istifadə edirlər.

GLN nömrəsini istifadə edərkən, zəruri məlumat şəbəkə ilə bir dəfə ötürülür, kompüter faylı şəklində yaddaşda saxlanılır və sonradan yenə də unikal standart GLN nömrəsi vasitəsilə əldə edilə bilər. Hətta, kağız texnologiya-

sına əsaslanan sistemlərdə də, GLN nömrəsinin istifadəsi iqtisadi cəhətdən əsaslıdır, çünki səhvlərin sayı azalır və vaxta qənaət edilir.

EAN/UCC-128 simvolikasının köməyi ilə ştrixkod şəklində təsvir edilən GLN, fiziki olaraq yerləşə bilər:

- «Alıcı - təchizatçı» əməliyyat iştirakçılarının identifikasiyası üçün ticarət vahidinin üzərində;
- Yükgöndərən və yükqəbuledənin identifikasiyası üçün nəqliyyat vahidinin üzərində;
- Təchizat və göndərilmə yerinin fiziki yerləşməsinin identifikasiyası üçün sənədlərin üzərində;

GS1 sisteminin GLN nömrəsindən istifadə bir sıra üstünlüklərə malikdir.

İstənilən müəssisə, bütün yerləşmələrin identifikasiyası məsələsində onun operativ tələblərini əhatə edən, şəxsi daxili sistemini və kodlaşdırma strukturunu planlaşdırma bilər. Baxmayaraq ki, məqsədə çatmaq nöqtəyi nəzərdən, bu yol daha asan və sürətli görünür, müxtəlif müəssisələrin kompüterləri arasında mübadilə həyata keçirilərkən, bir sıra problemlər ortaya çıxma bilər. Misal üçün:

- təkrarlama – iki və ya daha çox partnyor öz daxili yerləşmə koordinatlarının identifikasiyası üçün eyni identifikasiya kodlarından istifadə edə bilər;
- qarışıqlıq – daxili kodlar müxtəlif struktur və formayada ola bilər, və bu da onların işlənməsini daha çətin, dəyişiklik aparılmasını isə daha bahalı edir: o
- Çoxmənalılıq – kodlaşdırma strukturu yeni əhəmiyyətlərin daxil edilməsi ilə genişləndirilsə yerləşmə kodlarını dəyişmək çox çətin olur.

GLN GS1 nömrəsinin istifadəsi, müəssisəni, vahid və ümumən tanınmış yerləşmə identifikasiyası metodundan həm daxilə, həm də şirkətdən kənarında istifadə edilmə imkanı ilə təmin edir. GLN GS1:

- başa düşüləndi – onun sadə strukturu məlumatları işləməyə və ötürməyə imkan yaradır;
- çoxsahəli (yəni istifadədə universaldır) – EAN/UCC sistemə aid nömrələrin məzmunuz olma imkanı verir ki, yerləşmə barədə istənilən informasiya identifikasiya edilsin. Beləliklə də, fəaliyyət sahəsini nəzərə almamaq olar;
- Beynəlxalqdır – GLN GS1 kodları dünyəvi miqyasda təkrar olunurlar. Bundan əlavə, əmtəə nömrələnməsi üzrə milli təşkilatların 99 ölkəni

əhatə edən beynəlxalq şəbəkəsi, sistemin milli dillərdə də dəstəklənməsini təmin edir.

İdentifikasiya üçün ünvan kodu 13-rəqəmli nömrə şəklində təsvir olunur. GS1 Azərbaycan cəmiyyəti hər bir üzvünə ünvan kodu verir, misal üçün, 476 NNNNN 9999 C. Burada NNNN – GS1 Azərbaycan cəmiyyətinin məlumat bazasında müəssisənin nömrəsidir, C – isə nəzarət rəqəmidir.